

Egyesületi ügyek

Az OMBKE választmányának 2007. április 26-i ülése

A választmány *dr. Tolnay Lajos* elnök vezetésével 2007. április 26-án tartotta a 2004-2007. évi választási ciklus utolsó ülését az MVM Zrt. tanácstermében. Napirenden a tisztújító küldöttgyűlést előkészítő témák szerepeltek.

1. Beszámoló az OMBKE 2006. évi gazdálkodásáról, közhasznósági jelentés

Az előterjesztő *dr. Gagy Pálffy András* ügyvezető igazgató volt. A 2006. évet az egyesület eredményesen zárta. (A beszámoló összefoglalása a 96. Küldöttgyűlés írásos anyagaiban megtalálható.) A beszámolót *Boza István* könyvvizsgáló és *Göz Tibor*, az Ellenőrző Bizottság elnöke elfogadásra javasolta.

A választmány egyhangú szavazással jóváhagyta a beszámolót és javasolta a 96. Küldöttgyűlésnek, hogy a közhasznósági jelentést hagyja jóvá.

2. A 95. Küldöttgyűlés határozatainak végrehajtása

Előterjesztő *Kovacsics Árpád* főtitkár. A végrehajtásról szóló jelentést a 96. Küldöttgyűlés anyaga tartalmazza. A választmány a beszámolót elfogadta, és a Küldöttgyűlésnek is elfogadásra javasolta.

3. Az OMBKE 2007. évi gazdálkodási terve

Előterjesztő *dr. Gagy Pálffy András* ügyvezető igazgató. A terv 2007-ben is a költségek és bevételek egyensúlyát célozta meg.

A választmány jóváhagyta az OMBKE 2007. évi gazdálkodási tervét

4. A 96. Küldöttgyűlésen átadásra kerülő egyesületi kitüntetések

Az Érembizottság javaslatát a bizottság elnökének távolléte miatt *Kovacsics Árpád* ismertette.

Élénk vita után 3 tartózkodás mellett a választmány elfogadta az egyesületi kitüntetésekre vonatkozó személyi javaslatokat. (A kitüntettek neveit a Küldöttgyűlésről készült beszámoló tartalmazza.)

5. Javaslat a 96. Küldöttgyűlés tisztségviselőire

Kovacsics Árpád főtitkár a szakosztályokkal való előzetes konzultációk alapján tett javaslatot a Küldöttgyűlés tisztségviselőire.

A javaslatot a választmány egyhangúlag támogatta.

6. Tájékoztató az MVM Zrt. tevékenységéről és stratégiájáról

Dr. Kocsis István, az MVM Zrt. vezérigazgatója magas színvonalú előadást tartott a hazai villamosenergia-ipar aktuális kérdéseiről és a tervezett intézkedésekről. Az előadás után *dr. Kocsis István* kérdésekre válaszolt, hozzászóltak: *dr. Tóth István*, *dr. Tardó Pál*, *dr. Gál István*.

Mint az egyik legjelentősebb egyesületi támogató vállalat vezetőjének, *dr. Kocsis Istvánnak Tolnay Lajos* elnök Szent Borbála-szobrot adott át, és kérte a további támogatást.

GPA

Bányászati, Kohászati és Földtani Konferencia Buziásfürdön

2007. március 29. és április 1. között a Temesvár melletti Buziásfürdön rendkívül nagy érdeklődés mellett tartotta meg az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság (EMT) a hagyományos Bányászati, Kohászati és Földtani Konferenciáját.

Az EMT az erdélyi magyar műszaki és természettudományos szakemberek 1990-ben alapított érdekvédelmi szervezete, melynek célkitűzései a tagságot bevonni a nemzetközi tudományos életbe, a Kárpát-medence szakemberei között élő kapcsolatrendszert teremteni, elősegíteni ismereteinek bővítését, szakmai át- és továbbképzését, támogatni a magyar

nyelvű erdélyi műszaki és természettudományos oktatást, és – nem utolsósorban – ápolni a magyar tudományos szaknyelvet. A buziási konferenciát az EMT Bányászati-Kohászati-Földtani Szakosztálya szervezte az OMBKE együttműködésével. Ilyen nagyszabású magyar nyelvű szakmai konferenciát a Bánátságban 120 éve tartottak utoljára.

A konferencia 208 regisztrált résztvevője (60%-a Magyarországról jött) pénteken, a konferencia első napján tanulmányi kiránduláson ismerkedett meg a Hegyi-Bánság nevezeteseivel, többek között Resicabányával. Szombaton egésznapos előadásorozat kezdődött. Dél előtt a helyi – sajnálatos módon fűtetlen és hideg – kultúrházban megtartott plenáris ülésen *Wanek Ferenc*, a Szakosztály elnöke, a konferencia lelkes főszervezője köszöntötte a résztvevőket, és megemlékezett azokról az egyéniségekről, kiket a Bánság adott a földtudományoknak. A köszöntőt követően *dr. Károly Gyula* professzor, a Kerpely-emlékbizottság elnöke tisztelgett a 100 esztendővel ezelőtt elhunyt, európai hírnévű kohász professzor, *Kerpely Antal* emlékének, aki szintén a Bánság szülőtte volt. A konferenciát köszöntötte a temesvári születésű *dr. Gagy Pálffy András*, az OMBKE ügyvezető igazgatója és *Unger Zoltán*, a Magyarhoni Földtani Társulat főtitkára. A plenáris előadások közül *Holló Csaba*, a Magyar Mérnöki Kamara alelnökének előadása emelendő ki, aki a diósgyőri vasmű építéstörténetét mutatta be. Délután nyolc szekcióban 83 előadás hangzott el. Külön figyelmet érdemel, hogy ezen a konferencián szinte már hagyományosan teljes létszámmal részt vesznek a Miskolci Egyetem bányász és kohász doktori iskoláinak kutatói.

Az előadásokat egy minden igényt kielégítő, 283 oldalas kiadványban közölték, melyet minden résztvevő megkapott. A kiadványt *Prokop Zoltán* és *Wanek Ferenc* szerkesztette, a bányászati és kohászati témájú előadásokat a konferencia tudományos bizottsága részéről *dr. Gagy Pálffy András* lektorálta.

A késő délutánba nyúló előadások után a résztvevők éjjelig tartó fogadáson gyűjtöttek erőt a további, immár kötetlen beszélgetésekhez. Külön szívfolt volt a bányász és kohász egyenruhákban bevonuló nagy számú OMBKE-tag részvéte-

le. Hatalmas tetszést aratott *dr. Tolnay Lajos* köszöntője, melyben a konferencia jövőjével foglalkozott. Kihangsúlyozta, hogy az OMBKE célja a megalakulása óta a Kárpát-medence bányász-kohász szakembereinek összefogása. Az OMBKE két nagy határon túli rendezvényben vesz részt; a selmecbányai Szalamander az ősi Alma Mater előtti tisztelgés, a hagyományápolás ünnepe, az EMT konferencia pedig a szakemberek fóruma. Kiemelte, hogy az OMBKE tagjai nemcsak szakmailag, hanem lelkiileg is kötődnek ezen konferenciához, és az OMBKE minden támogatást meg kíván adni ahhoz, hogy a három szakma a jövőben is együtt tartsa meg ezt a rendezvényt, melyet a Kárpát-medence bányászati, kohászati, földtani konferenciájává kell fejleszteni.

Az OMBKE a konferenciára külön autóbust indított, melynek utasai a konferencia előtt *Aradon*, a Tűzoltó téren megkoszorúzták a magyar szabadságharc mártírjainak emlékművét, rövid városnézést követően pedig a 13 aradi vértanú emlékművénél rótták le kegyeletüket. *Temesvár* határában megtekintették *Vinga*, a magyarul beszélő bolgár nemzetiségű község templomát. Vasárnap, hazafelé jövet Temesvár belvárosával ismerkedtek, majd *Nagyszentmiklóson* megkoszorúzták az itt született *Bartók Béla* emlékművét, elénekelvén, hogy „elindultam szép hazámból...”. A résztvevők egészen Budapestig a közismert bányász-, kohászadalok és magyar nóták éneklésével igazolták a kirándulás jó hangulatát, végül megköszönték *Gombár Jánosné* az utazás színvonalas megszervezését.

A következő EMT konferencia 2008 tavaszán Szebenben, Európa kulturális fővárosában kerül megrendezésre.

G.P.A.

Jubileumi Bányászati Szakigazgatási Konferencia Miskolc-Tapolcán

Az OMBKE Borsodi Szervezete, az Alapítvány a Borsodi Bányász Hagyományokért, valamint a Miskolci Bányakapitányság az OMBKE Borsodi Helyi Szervezete alapításának 110. évfordulója alkalmából 2007. június 8-án Miskolc-Tapolcán a Park Hotelben konferenciát rendezett.

A napirenden az évfordulóról történt megemlékezésen túl a bányászati és gázipari tevékenységek aktuális kérdései, illetve az elmúlt időszakban történt jogszabály-változások szerepeltek. A rendezvényen a bánya- és gázipari vállalkozások képviselői, szakértők

Zsámboki László előadása

és tervezők, továbbá a bányászati és gázipari tevékenységek hatósági engedélyezésében közreműködő hatóságok képviselői vettek részt.

A konferenciát *Lóránt Miklós*, a Borsodi Szervezet elnöke nyitotta meg, aki köszöntötte a mintegy 150 résztvevőt, és röviden megemlékezett az évforduló jelentőségéről. Tájékoztatta továbbá a hallgatóságot arról is, hogy a közelmúltban Miskolc Város Önkormányzata az OMBKE

Borsodi Csoportjának, tevékenysége elismeréseként és felismerve az évforduló jelentőségét, ünnepi közgyűlésén az Év Civil Szervezete oklevelet adományozta.

Dr. Zsámboki László, a Miskolci Egyetemi Könyvtár és Levéltár nyugalmazott igazgatója ismertette az egyesület helyi szervezetének 110 éves történetét, kiemelve a jelentősebb eseményeket.

Szabados Gábor megnyitója

A konferencia szakigazgatással foglalkozó részét *Szabados Gábor*, a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnöke nyitotta meg, aki röviden beszámolt a bányafelügyelet működését érintő közelmúltban bekövetkezett jogszabályi és szervezeti változásokról.

Dr. Izsó István bányakapitány (Miskolci Bányakapitányság) előadása két aktuális jogszabályi követelményrendszerrel, a külfejtéses bányüzemek ingatlan

igénybevételi ütemterv készítési, illetve a szénhidrogén kutatások új biztosítéknyújtási kötelezettségeiről számolt be. Az előadó arra a sajnálatos tényre is kitért, hogy a bányatörvény által biztosított két év felkészülési-teljesítési időszak ellenére az érintett bányavállalkozások több mint fele elmulasztotta az ütemterv határidőben történő benyújtását.

Az ebédet követően *Lovász András* bányavállalkozó (Lovász Bt.) a bányavállalkozások biztosítéknyújtási kötelezettségének könnyebb és egyszerűbb teljesítését szolgáló megoldás lehetőségét ismertette, amely egyben a bányavállalkozók szorosabb összefogását és együttműködését is eredményezné.

Kendelényi Péter és *Tímár Zsolt*, az Észak-magyarországi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség munkatársai a bányászati tevékenységek engedélyezésének és felügyeletének környezetvédelmi hatósági felügyeleti szempontjait foglalták össze.

A konferencia utolsó előadójaként *Pasztemák István*, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Miskolci Regionális Irodájának igazgatója szemléletes módon számolt be a bányászat és a kulturális örökségvédelem aktuális kérdéseiről.

Az elhangzott előadások alapján számos kérdés, javaslat és hozzászólás hangzott el, amely az előadásokat követő konzultációt igen aktívvá tette. A jelenlévők többsége a konferencián elhangzottakat a napi munka és ügyintézés szempontjából rendkívül hasznosnak minősítette.

A konferencia záró rendezvényeként a baráti vacsorát követően hagyományörző szakestélyre került sor *Markó István* a. Gyurkó elnöki vezényletével.

A konferencia sikeres megrendezése és lebonyolítása elsősorban *Lóránt Miklós*, *Törő György*, *Turcsányi László* és *Virág István* érdeme.

Dr. Izsó István

Diplomaátadási ünnepség a Miskolci Egyetemen

A korábbi évekhez képest kissé korábban, 2007. június 23-án ünnepélyes keretek között adták át az okleveleket a Miskolci Egyetemen a *Műszaki Földtudományi Kar*, a *Műszaki Anyagtudományi Kar* és az *Egészségügyi Főiskolai Kar* végzős hallgatóinak. A fanfárok hangját követően, az egyetemi és a kari zászlók felvezetésével vonult be az elnökség, a rektor és a nyolc dékán, valamint a nemzeti zászlókat követve az ünnepség keretében avatásra kerülő tiszteletbeli doktorok.

Nemzeti himnuszunk elénekklése után, a nyilvános ünnepi Egyetemi Szenátus ülést *dr. Patkó Gyula* rektor nyitotta meg, köszöntve a vendégeket, a végzős hallgatókat és hozzátartozókat. Az ünnepség első eseményeként, a karok dékánjainak jelentése után, az Egyetem rektora és az illetékes kar dékánja adta át az elnökséghez vonuló végzős hallgatók részére az okleveleket.

A dékánok jelentése szerint a 2006/2007. tanévben:

A *Műszaki Földtudományi Karon egyetemi szintű* graduális képzés keretében abszolutóriumot szerzett 77 fő, záróvizsgát tett 79 fő, oklevelet szerzett 53 fő. Részletezve: a bánya és geotechnikai szakon 2 fő, az előkészítéstechnika-mérnöki szakon 7 fő, a környezetmérnöki szakon 25 fő, a műszaki földtudományi szakon 5 fő, az olaj- és gázmérnöki szakon 4 fő, az angol nyelvű MSc szintű olajmérnöki szakon 1 fő, a geográfus szakon 9 fő. *Főiskolai szintű* graduális képzés keretében a bányá- és geotechnikai szakon abszolutóriumot szerzett 13 fő, záróvizsgát tett 17 fő, oklevelet szerzett 14 fő.

A *Műszaki Anyagtudományi Karon egyetemi szintű* graduális képzés keretében oklevelet szerzett 51 fő. Részletezve: az anyagmérnöki szakon 31 fő, a kohómérnöki szakon 7 fő, a kiegészítő kohómérnöki szakon 4 fő. A *szakirányú továbbképzés* keretében a környezetvédelmi szakmérnöki szakon 9 fő.

Az *Egészségügyi Főiskolai Karon* a főiskolai tanulmányi kötelezettségének eleget téve védőnői diplomát 32 fő, diagnosztikai képzésű szakon oklevelet 18 fő vehetett át.

Az oklevelek átadása után a végzős hallgatók nevében *Szemán László* okl. környezeti mérnök, a Műszaki Földtudományi Kar valétna elnöke búcsúzott el az Alma Matertől, majd az Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Intézetének ének-kara adott rövid műsort.

Ezt követően *dr. Bóhm József* a Műszaki Földtudományi Kar dékánjának mondott ünnepi beszédet, melyben kiemelten szólt a fiatal diplomások előtt álló lehetőségekről: „*Szerencsés időben kerülnek ki az egyetemről, hiszen a gazdaság különböző területein mérnökökre, az egészségügyben, a most folyó át-szervezés ellenére diplomás védőnőkre, diagnosztikai képzésű szakokra nagy szükség van. Talán nem ott és nem az Önök által várt feltételekkel tudnak első alkalommal elhelyezkedni, de biztos vagyok abban, hogy a szakmai gyakorlat megszerzése után már jelentősen megnőnek lehetőségeik*”. Beszédének befejező gondolataiban felhívta a figyelmet az ősi Alma Materre, a diák-hagyományok jelentőségére: „*Azt kérem, hogy a mai ünnepi események után se felejtsek el az Egyetemet, az Alma Matert. Legyenek büszkéek arra, hogy egy 272 éves múltra visszatekintő, nagy történelmi hagyományokkal rendelkező, az egész világon ismert és elismert egyetemen szereztek diplomájukat. Ne feledjék, hogy itt, az elmúlt négy, öt vagy több év alatt igaz barátokra, jó közösségekre találtak. Őrizzék meg továbbra is az itt megismert szellemet, ápolják és vigyék tovább a selmeci-soproni-miskolci diák-hagyományokat. Az Alma Mater több évszázados története azt bizonyítja, hogy a megalapozott tudás, a szakmai felkészültség mellett is nagyon fontos a barátság és szolidaritás, az egymás támogatása és segítése. A tudás és a humánus nem nélkülözhető jövő életük során sem.*”

A Nyilvános Ünnepi Szenátusülés keretében vehették át PhD okleveleiket az alábbiak:

A Mikoviny Sámuel Földtudományi Doktori Iskola keretében folytatott tanulmányok befejezésével, az értekezés sikeres megvédésével: *Berezcki Ágnes* okl. történelem szakos bölcsész, *Czehelszky Zsuzsanna* okl. történelem szakos bölcsész, *Fügedi Péter Ubul* okl. bányageológus mérnök, *Kocsis Edit* okl. gépészmérnök, *Mádai Viktor* okl. geológusmérnök, *Maros Gyula József* okl. geológus mérnök, *Prácsér Ernő* okl. matematikus, *Szabó Tibor* okl. olajmérnök, *Szarka Györgyi Judit* okl. környezetmérnök, bánya és geotechnikai mérnök és *Turzó Zoltán Tibor* okl. olajmérnök.

A Kerpely Antal Anyagtudományi Doktori Iskola keretében, az eljárás sikeres befejezéseként: *Fegyverneki György* okl. kohómérnök, *Lukács Sándor* okl. kohómérnök, *dr. Szemmelveisz Tamásné* okl. kohómérnök és *Taszner Zoltán* okl. kohómérnök.

Ezután a Műszaki-Természettudományi Habilitációs Bizottság előterjesztése alapján *dr. Ormos Tamás* okl. geofizikus mérnök vett át habilitációs oklevelet.

A Nyilvános Ünnepi Szenátus Ülésen a Kari Tanácsok, a Doktori Tanácsok előterjesztése alapján hc (Honoris Causa) tiszteletbeli doktori címek adományozására is sor került. *Prof. dr. Patkó Gyula*, az egyetem rektora „DOCTOREM HONORIS CAUSA PRONUNTIO” szavak kíséretében adta át a tiszteletbeli doktori oklevelet a kitüntetetteknek, akik doktorrá fogadását a dékánok kézfogásukkal erősítették meg. A Műszaki Földtudományi Kar előterjesztése alapján az 1956-ban Sopronban a Bányamérnöki Karon oklevelet szerzett *prof. dr. Sandor Budavari* (dr. Budavári Sándor bányamérnök), az University of Witwatersrand South Africa professzora, a Műszaki Anyagtudományi Kar előterjesztése alapján *prof. dr. Lorenz Ratke*, a Deutsche Luft und Raumtechnik tudományos igazgatóhelyettese és a Gépészmérnöki és Informatikai Kar előterjesztése alapján *prof. dr. Pay Eugen* (prof. dr. Pay Jenő okl. gépészmérnök), a Nagybányai Északi Egyetem professzora vette át a kitüntető címet. Az oklevelek átvételét követően a kitüntetettek rövid köszönetet mondtak a Miskolci Egyetem magas elismeréséért, kiemelve az eddigi együttműködés eredményeit és további lehetőségeit.

Az ének-kar rövid köszöntő műsorát követően egyetemi és kari kitüntetések átadására került sor:

A Szenátus *dr. Kapolyi László* akadémikus részére a „A MISKOLCI EGYETEM DÍSZPOLGÁRA” kitüntetést adományozta a Miskolci Egyetem szakmai-tudományos munkája, a Műszaki Földtudományi Karon folyó mérnökképzés feltételeinek javítása, valamint a hazai és nemzetközi kapcsolatai erősítése érdekében nyújtott több évtizedes támogatásért.

Dr. Tóth János okl. olajmérnök, egyetemi docens részére „A MISKOLCI EGYETEMÉRT ÉRDEMÉRMET” adományozta a több évtizedes kiemelkedő színvonalú és eredményes oktató kutatómunka elismerésére.

Dr. Woperáné dr. Serédi Ágnes okl. kohómérnök, egyetemi docens részére a „SIGNUM AUREUM UNIVERSITATIS” kitüntetést adományozta a több évtizedes eredményes oktató-kutatómunka elismerésére.

Az egyetem rektora további, nyugállományba vonuló, egyetemi dolgozóknak adott át kitüntetések.

Ezt követően a Műszaki Földtudományi Kar Tanácsának döntése alapján a kar dékánja „PRO FACULTATE RERUM METALLICARUM” kari érmekeket adott át:

Dr. Gagyi Pálffy András okl. bányamérnöknek, az OMBKE ügyvezető igazgatójának a kar munkájának több évtizedes támogatásáért, szakmai-tudományos közéleti szerepvállalása segítéséért, a hazai és nemzetközi kapcsolatok fejlesztésében nyújtott támogatás elismeréseként,

Dr. Zsuga János okl. olaj- és gázmérnöknek, a MOL Gázszállítási Zrt. vezérigazgatójának, a kar oktató-kutató munkájának segítése, a gázmérnök képzésben vállalt oktatási tevékenysége, a szakmai-gyakorlati képzés korszerűsítése, a kar ipari kapcsolatainak fejlesztése terén nyújtott támogatások elismeréseként.

Az ünnepség befejező eseményeként előbb a hallgatói önkormányzat elnöke „Kiváló Oktató Diplomá”-t adott át dr. Benke László okl. bányamérnök, tudományos munkatárs részére, továbbá „Becsület Diploma” kitüntetést kapott a végzős évfolyam több tagja.

Dr. Dül Jenő, az OMBKE alelnöke Kertész Botond okl. geológusmérnök, Szemán László okl. környezetmérnök és Tóth István okl. kohómérnök részére egyesületi munkájukért „OMBKE OKLEVEL”-eket adott át.

Az ünnepség a Szózat eléneklésével ért véget.

Dr. Böhm József

A Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Karán 2007-ben diplomát kaptak:

<i>Bánya-és Geotechnikai Szak</i>	Kovács Nóra	<i>Műszaki Földtudományi Szak</i>	Hágen Katalin
Kocsis Tamás	Kőrösi Nóra	Herczeg Ádám	Jéger Gábor
Kreácsik István	Krajnyák Otília	Monok Bernadett	Mata Balázs
<i>Előkészítéstechnikai Szak</i>	Makó Ágnes	Rátkai Orsolya	Oroszi Adrienn
Kecskés Áron	Mészáros Andrea	Soós Dániel	Szalai Tamás
Kocsis Attila	Mikita Viktória	Szászfai Judit	Székely Zsanett
Lakatos Szabolcs	Milla Gergely	<i>Olaj- és Gázmérnöki Szak</i>	<i>Főiskolai szintű Bánya- és Geotechnikai Szak</i>
Leskó Gábor	Pásztor Judit	Bereczki István	Babinszki Ákos
Omelka Balázs	Paulovics József	Csicsovski Péter	Barbócz Edina
Süti Ágnes	Rác Péter	Házi Katalin	Böhm Szilvia
Várfalvi Eszter	Szabó Tamás	Szamos Ádám	Halldi Human
<i>Környezetmérnöki Szak</i>	Szemán László	<i>Angol nyelvű Olajmérnöki MS képzés</i>	Mészáros Gábor
Árvai Gábor	Szokoly Zsuzsa	D'Onofrio Guido	Rási Renáta Anita
Bana Tünde	Teschmayer Andrea	<i>Geográfus Szak</i>	Stevanyik Mátyás
Dézi Sándor	Ujhelyi Noémi	Apró László	Szarka Györgyi Judit
Járó Judit	Úrbán Erzsébet Tímea	Boncsér Anna	Szupkay Papp László
Kántor Tamás	Üveges Valéria	Dobos József	Tardi Sándor
Kovács Kinga			

A Miskolci Egyetemen Anyag-, illetve Kohómérnöki Szakon 2007-ben sikeres egyetemi záróvizsgát tettek:

<i>Kohómérnöki Szak</i>	Szorgalmas Gábor	Szóda Kornél	Szilágyi Katalin
<i>Hőkezelő- és</i>	Vasvári László	Potyka Csilla	Sztrik Tibor
<i>Képlékenyalakító Szakirány</i>	Baráth Antal	Murányi Ákos	Temesvári András
Szepesy Attila	Szopkó Ferenc Zsolt	Badó Konrád	Berlik Levente
<i>Metallurgiai és Öntészeti Szakirány</i>	Tóth Gábor	Bártfai Ferenc	Bogdán Gábor
<i>Metallurgusok</i>	<i>Anyagmérnöki Szak</i>	Csolti Zoltán	Finta Attila
Szalai Attila	<i>Polimertechnológia Szakirány</i>	Bujdosó Gábor	Győri Tibor
Pecze Tamás	Juhász Zoltán	Kocsárdi Ágnes	Szabó Zoltán II.
<i>Öntészek</i>	Kohányi Balázs	Lipták Gábor	Virág Dávid
Czene István	Stempely Edit	Nagy Adrienn	Somogyi Ádám
Csanálosi Csaba	Dobronoki Zsolt	Pap László	<i>Hőkezelő- és Képlékenyalakító Szakirány</i>
Kaposvári János	Kaáli Péter	<i>Kerámia- és Szilikástechnológiai Szakirány</i>	Hársfalvi Dávid
Tóth Tamás	Azari Endre	Tolcsvai László	Ducsai Balázs
Bartók Csaba	Gulyás Gábor	Géber Róbert	Csikesz Norbert
Csák Rita	Kovács Péter	Szántó Béla	Dávid Csaba
Csóke Péter	Pásztor Imre	Molnárné Pusztai Ágota	Hajdú Katalin
Szabó Zoltán	Pusztai Tamás	Rigó Antal	Fülöp Roland
Szombatfalvy Anna	Szabó Zoltán I.	Bacsó Bálint	Makó István
Tóth István	Vanczó Sándor	Tózsér Dénes	Husztai Balázs
Harazin Tibor	Vágó Tibor	Horváth János	Paszternák Emil
Hortobágyi Csaba	Barsi Hilda	Kovács Ernő István	Pázmán Judit
Pivarsci Szabolcs	Gazsi András	Móricz Csilla	Szatmári István
Soós Norbert	Kállai Rudolf	Pázmándi Péter	Kondor Tibor

Fiatallégainknak szívből gratulálunk és további sikeres pályafutást kívánunk!

Személyi hírek

Kapolyi László egyetemi kitüntetése

Nemzetközileg is elismert szakmai-tudományos munkássága, tudományos szervezői és támogatói tevékenysége, a selmeci Alma Mater mai utódjaként működő Miskolci Egyetemmel való sokirányú, az oktatás-kutatás területén is kiemelkedően hasznos és eredményes közreműködése elismeréseként 75. születésnapja alkalmával *dr. hc. mult. dr. Kapolyi László*, az MTA rendes tagja, c. egyetemi tanár részére a Miskolci Egyetem Szenátusa a „*Miskolci Egyetem Díszpolgára*” címet adományozta. Az egyetem legmagasabb elismerését jelentő kitüntetést dr. Patkó Gyula rektor az egyetem diplomaátadó évzáró ünnepségén nyújtotta át.

Az OMBKE vezetősége ezúton is gratulál a kitüntetéshez és kíván *dr. Kapolyi László* professzornak jó erőt, egészséget és további sikereket!
G.P.A

Dr. Gagyí Pálffy András egyetemi kitüntetése

A Miskolci Egyetem Földtudományi Karának Tanácsa *dr. Gagyí Pálffy András* okl. bányamérnök (szerkesztő bizottságunk tagja) részére a kar munkájának több évtizedes támogatásáért, a kar szakmai-tudományos közéleti szerepvállalásának segítéséért, a hazai és nemzetközi kapcsolatok fejlesztésében nyújtott támogatás elismeréseként a *Pro Facultate Rerum Metalliarum* kitüntetést adományozta. A kitüntetést 2007. június 23-án, az egyetem évzáró ünnepségén dr. Bóhm József, a kar dékánja adta át.

Tisztelt kollégáinknak ezúton is gratulálunk, jó egészséget, további sikereket kívánunk!

Szerkesztőség

Új elnökhelyettes a Magyar Bányászati és Földtani Hivatalnál

Dr. Katona Gábor okl. bányamérnök, okl. gazdasági mérnök lett a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal elnökhelyettese. A hivatal korábbi elnökhelyettese, Szabados Gábor június óta a Hivatal elnöke.

Az új elnökhelyettes 49 éves, már több mint 20 éve dolgozik a bányászat és energetika területén. Bányamérnöki munkáját a nyolcvanas években a Tatabányai Szénbányánál kezdte, majd a Központi Bányászati Fejlesztési Intézetnél dolgozott. 1992 és 2000 között a Magyar Bányászati Hivatal főmérnöke volt, ezt követően pedig a Gazdasági Minisztérium, illetve a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium energetikai főosztályán miniszteri biztosként látott el feladatokat. PhD fokozatát az ásványvagyon-gazdálkodás területén szerezte.

„Célom az egységes, határozott bányafelügyeleti munka folyamatos biztosítása.” – jelentette ki Katona Gábor kinevezésekor, majd hozzátette; – „Fontosnak tartom, hogy elnökhelyettesként hozzájáruljak a bányászati és földtani tevékenységek még jobb együttműködéséhez, miután e két terület a lezajlott szervezeti változásokat követően ez évtől egységet alkot.”

Az MBFH sajtóközleménye

Tisztelt kollégáinknak, aki sokáig volt a Bányászati Szakosztály titkára is, új munkaköréhez gratulálunk, további sikereket kívánunk!

Szerkesztőség

Hazai hírek

Hogyan tovább, Magyarország az Európai Unióban

Fenti témában immár huszadik alkalommal tartja a Gazdálkodási és Tudományos Társaságok Szövetsége előadás- és vitasorozatot. 2007. július 17-én „A tudományos és szakmai civil szervezetek feladatai az Új Magyarország Fejlesztési Terv végrehajtásában az európai tapasztalatok alapján” című előadás az OMBKE számos vezetővel képviseltette magát.

A nyitó előadást *Márkus Eszter*, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség senior partnerségi menedzsere tartotta. Bevezetőjében ismertette az Új Magyarország Fejlesztési Terv legfontosabb célkitűzéseit, így a foglalkoztatás bővítését, a GDP EU átlag feletti növekedését. Ezt követően bemutatta az ágazati programokat, melyekre 2007-2013 között összesen 5300 Mrd Ft áll rendelkezésre. Gazdaságfejlesztési célokra 690 Mrd Ft-ot irányoztak elő, ezen belül első helyen áll a kutatás-fejlesztés 268,5 Mrd Ft-tal már az első években.

A programok elsősorban olyan ipari kutatások-fejlesztések ösztönzését irányozzák elő, amelyek a vállalkozások, az egyetemek és a kutatóintézetek közötti szoros innovációs együttműködésben valósulnak meg. A vonatkozó pályázatok augusztustól illetve szeptembertől folyamatosan jelennek meg, a friss információk az Ügynökség honlapján folyamatosan megtalálhatók.

Dr. Horn János

Energiapolitikai konferencia

Igen nagy és jogos érdeklődés előzte meg azt a konferenciát, amit a BDSZ kezdeményezésére a Bányászati Ágazati Párbeszéd Bizottság (BÁPB) hirdetett meg „A hazai energia-politika aktuális kérdései” címen. Szinte zsúfolásig megtelt a BDSZ tanácsterme 2007. június 25-én, üres helyek amiatt maradtak, mert a meghívott média (MTI és 10 újság, rádió, TV) és a környezetvédelmi szervezetek nem képviseltették magukat.

Rabi Ferenc, a BDSZ elnöke, a BÁPB társelnöke nyitotta meg a konferenciát, és nyitó előadásában részletesen bemutatta, hogy milyen gondok jelentkeznek hazánkban az ellátásbiztonság, a versenyképesség és a környezetvédelem terén. Számos ábrán mutatta be a magyar és az EU-s energiahelyzetet. Felhívta a figyelmet, hogy elmaradt, hibás intézkedések milyen komoly nemzetgazdasági hátrányokat eredményeztek. Külön szólt a hazai energetikai nyersanyagok helyzetéről, a jelen (Vértesi Erőmű Zrt., Mátrai Erőmű Zrt.) és a jövő kérdéséről (400 MW-os lignitbázisú erőmű építése, ami azonban az ismert ipai vagyon alapján akár 2000 MW is lehetne), figyelembe véve, hogy a korábbi kormány energiapolitikai tervezésében 2010-re már új erőműnek kellene üzemelnie. Ismételtén leszögezte, hogy a Szakszervezet újabb bányászati létszámleépítést a szén-dioxid kvóta elégtelenség miatt nem fogad el.

Horváth J. Ferenc, a Magyar Energia Hivatal elnöke „Ellátásbiztonság az energetikában, új villamos-energia modell” cí-

mű előadásában definiálta az ellátásbiztonságot, ami nem más mint „az energia folyamatos rendelkezésre állása”. Ennek végső felelőse a piacgazdaságban is a mindenkori kormány. Össze kell hangolni az ellátásbiztonság, a versenyképesség és a fenntarthatóság célrendszerét, természetesen figyelembe véve a környezetvédelmi előírásokat is. Szólt az energiatakarékosság fontosságáról, ez is csökkenti az importfüggőséget és szolgálja az ellátásbiztonságot. Fontos feladat olyan ösztönző rendszer kiépítése, ami kedvezően befolyásolja a fogyasztói szokásokat. Bemutatta az ellátás megbízhatóságának gazdasági ösztönzését, a hazai termelés és az import arányait, a meglévő és szóba kerülő határkeresztezhető földgázszállító kapacitásokat (Nabucco, Kék Áramlat stb.) és az új villamos-energia piaci modellt. Előadásának befejezésekként bemutatta a Magyar Energia Hivatal felépítését és feladatait.

Dr. Zoltay Ákos, a BÁPB társelnöke többek között a bányászati foglalkoztatás alakulásáról, a bányászat részesedéséről a nemzeti jövedelem termelésében, a bányászatot, energetikát érintő főbb uniós irányelvekről adott tájékoztatást.

Az előadóknek kérdéseket tettek fel illetve szakmai véleményeket fogalmaztak meg hozzászólásaikban *dr. Tóth István*, *dr. Vójuczi Péter*, *dr. Gál István*, *dr. Gagy Pálffy András*, *dr. Fodor Béla* és *Zsuffa Miklós*. Mindnyájan hangsúlyozták a hazai lignitvagyon fontosságát, a földgázfüggőségünk veszélyeit és a szakmai civil szervezetek együttműködésének szükségességét.

Rabi Ferenc zárszavában megfogalmazta, hogy a szénermelés hosszú távon nemzeti érdek (külkereskedelmi egyensúly, ellátásbiztonság, versenyképesség stb.), a Nemzeti Fejlesztési Tervben hosszú távú gondolkodásnak kell érvényesülnie, az erőműfejlesztéssel kiemelten kell foglalkoznia a kormánynak, fontosnak tartja a civil szervezetek összefogását e területen is, és ismételt felhívja a figyelmet a földgázfüggőségünk jelenlegi és jövőbeli veszélyeire.

Dr. Horn János

Nemzeti (CO₂) kiosztási terv 2008-2012 (a Bányászati Ágazati Párbeszéd Bizottság 2007. június 27-i ülése)

A Magyar Köztársaság Kormánya a brüsszeli beadás utolsó napján (2007. január 17.) tárgyalta meg a „Nemzeti Kiosztási Terv 2008-2013” c. anyagot, mely az ország szén-dioxid kvótáját határozta meg a fenti időszakra. A Kormány által elfogadott és Brüsszelbe beadott anyagot a szociális partnerek csak a beadás után ismerhették meg, miután az megjelent az EU, majd a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium honlapján. Az anyag súlyosan sértette több gazdasági társaság működési feltételrendszerét, ezért a Bányászati Ágazati Párbeszéd Bizottság (BÁPB) 2007. február 2-i ülésén hat pontból álló állásfoglalást fogadott el. Ennek lényege, hogy az alulméretezett kvótaigény számos ágazatot nehéz helyzetbe hoz, a betervezett fejlesztések nem valósulnak meg (pl. a hazai lignitvagyonra alapuló fejlesztés), és ez komoly munkahelyvesztéseket fog jelenteni. A BÁPB a kiküldött anyag korrigálására javasolta, egyben kérte, hogy a brüsszeli döntésről a BÁPB haladéktalanul tájékoztatást kapjon.

A BÁPB 2007. június 27-ei ülését *dr. Zoltay Ákos*, a BÁPB társelnöke vezette, az előadásokat *dr. Poós Miklós*, a GKM Energetikai Főosztály osztályvezetője és *dr. Nemes Csaba*, a KvVM főosztályvezetője tartotta.

Kiemelések *dr. Poós Miklós* előadásából :

– a kidolgozás főfelelőse a KvVM volt, a GKM nagyobb igényre tett javaslatot, de a végső anyag a két tárca kompromisszumával került a Kormány elé, amit az elfogadott,

– a beadás után már – miután korábban már minden EU-tag beadta javaslatát – baljós előjelek mutatkoztak, hiszen szinte minden ország beadott kvóta igényét sok esetben drasztikusan csökkentették (pl.: Szlovákiáét 30%-kal),

– sajnos a magyar anyag is hasonló sorsra jutott (a Bizottság 2007. április 16-án hozta meg határozatát) – pedig előzőleg a magyar delegáció komoly szakmai egyeztetéseket folytatott Brüsszelben – mert a kvótát 3,3 Mt/év mennyiséggel csökkentették (12,4%-kal),

– ez azt jelenti, hogy a magyar kvóta gyakorlatilag egyenlő a 2005. évi kibocsátással,

– a brüsszeli döntés után a magyar Kormány úgy döntött, hogy – más országokhoz hasonlóan – a határozatot az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága előtt keresettel támadja meg. A keresetnek azonban nincs halasztó hatálya, és a döntés akár több évet is várthat magára, ezért egy új csökkentett tervet készít az EU által előírtak szerint. Ezt az anyagot a közeli napokban a Gazdasági Kabinet fogja tárgyalni, ennek számairól addig nem lehet tájékoztatást adni,

– a Gazdasági Kabinet döntése után (az elfogadott anyag mind a GKM, mind a KvVM honlapján olvasható lesz) 15 napos társadalmi egyeztetésre kerül sor.

Kiemelések *dr. Nemes Csaba* előadásából:

– a két tárca (KvVM és GKM) közel másfél évig egyeztetett, amíg kialakult a végleges anyag,

– a KvVM az EU előírások szerint készítette el az anyagot,

– évi 2%-os energia-növekedéssel számoltak,

– a brüsszeli döntés ellen 108 pontos beadványt készítettek.

Válaska József (ME Zrt.) szerint a végleges számok ismerete nélkül nem lehet állást foglalni, de ismertette az RWE döntését (etikai kódexét) – ami nemcsak Magyarországra vonatkozik – mely szerint a környezetvédelmi előírások nem léphetők túl.

Rabi Ferenc (BDSZ) kifejtette, hogy:

– a Szakszervezet szén-dioxid kvóta miatt munkahelyvesztést nem fogad el, ezt már korábban is minden fórumon rögzítette,

– a 2007. június 25-én megtartott energiapolitikai konferencián a szakemberek egyöntetűen kifejtették, hogy az ellátásbiztonság alapja a „tisztaszenre” alapuló technológia, ezért fontos lenne, hogy erre kormányzati ösztönzéssel megfelelő kutatási- fejlesztési pénzforrás álljon rendelkezésre,

– a jelenleg kialakult kritikus helyzet miatt feltétlenül fontosnak tartja, hogy a szociális partnerek írásban is jelezzék aggályait.

Hozzászólott még és aggályait fogalmazta meg *Miklós László* (MOL Nyrt.), *Hohol Gábor* (AES) és *Pápis László* (ME Zrt.), majd *dr. Zoltay Ákos* köszönetet mondott az előadásokért, a szakmai vitáért, majd bejelentette, hogy a BÁPB állásfoglalását minden tárca vezetőjének megküldik.

Dr. Horn János

Gázerőművet épít az MVM Zrt. és a Meinl

Az osztrák *Meinl International Power* megállapodást írt alá az *MVM Zrt.*-vel egy magyarországi gázerőmű megépítésének finanszírozásáról. A beruházás értéke 150 millió euró, az osztrák cég részesedése 49% lesz.

Figyelő, 2007. július 12-18.

Dr. Horn János

Könyv- és folyóiratszemele

Cimbora, Rád köszöntöm fél kupámat! Kőolaj- és földgázbányász emlékkupák és korszók

A könyv az OMBKE Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztálya kezdeményezésére 2005-ben elindított bányászati (olajbányászati) hagyományörző kiadványok újabb tagjaként jelent meg a magyar kőolaj- és földgázbányászat 70 éves évfordulójának tiszteletére.

A bányászokat, kohászokat és erdészeket képező régi selmeci-soproni akadémia diákjai életük fontos eseményeit sok esetben szakestélyekkel fejezték be. Ezeket és az egyéb diákösszejöveteleken elfogyasztott nedűt (bort, krampampulit, de leginkább sört) általában külön e célra készített poharakból, kupákból, serlegekből vagy korsókból itták (és isszák ma is) a firmák és a meghívott vendégek. A selmeci gyökerű diák-hagyományok őrzésében és felelevenítésében élenjáró Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetemen 1967-ben készítettek első alkalommal az ötödéves bányász és kohász végzős hallgatók a szalag- és gyűrűavató szakestélyükre alkalmi söröskorsót. Ezt a hagyományt a későbbi években tovább folytatták, sőt más karok is átvették, így az egyetem ma már tekintélyes söröskorsó-gyűjteménnyel rendelkezik. A szakestélyek rendezésének szokását a végzett mérnökök az ipari tevékenységükben is meghonosították: a szakma jelesebb eseményeit, ünnepeit szakestéllyel zárták. Ezekre az alkalmakra emlékkorsók készültek, melyeket a szakma vagy az egyesületi élet egy-egy neves képviselője „komoly pohár” beszéddel avatott fel ünnepélyes keretek között.

Egyesületi és szakmai életünk „e kellékéről” az eddigi kiadványokban általában rövid említés történt, vagy csak néhány reprezentáns darabot mutattak be. A *Cimbora, Rád köszöntöm fél kupámat!* című könyv a diák söröskorsók „őstől” (az 1820-1840 évekből eredeztetett Rhonici öntöttvas kupától) napjainkig készített, 300-nál is több olyan korsót/kupát mutat be, melyeket a szénhidrogéniparban tevékenykedő bányászok (kőolaj- és földgázbányászok) diákéletük során, iparági szakmai vagy egyesületi ünnepségeikhez kapcsolódó szakestélyeken kaptak és használtak. A könyvben megtalálhatók közel negyven év valétáns korsói, jeles egyetemi és iparági események alkalmából készített korsók, az OMBKE, a Kőolaj-, Földgáz- és Vízbányászati Szakosztály, valamint az olajbányász hagyományörző és baráti körök által kiadott korsók is. A bemutatott korsók/kupák a *MOIM Képző- és Iparművészeti Gyűjteményének*, a *Miskolci Egyetem Valéiaklubja*, *Könyvtár- és Levéltára*, az *Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület* titkársága és lelkes hagyományörző kollégáink, tagtársaink gyűjteményének féltett darabjai. A kupák „őseinek”, a Rhonici kupának egyik másolatát az Országos Műszaki Múzeum Öntödei Múzeuma bocsátotta rendelkezésre.

(dé)

Életutak – Földtudósok az Akadémián

Kiváló időpontban – a Magyar Tudományos Akadémia 177. közgyűlésének a napján – jelent meg *dr. Horn János* új könyve, melyben 12 földtudós akadémikus életútját és szakmai munkáját ismerhetjük meg. Lapunk ezen könyvsorozat eddig megjelent 6 könyvéről tájékoztatást adott, és így teszünk most a sorozat hetedik tagjával.

A földtudomány minket érintő minden területéről vállalták a visszaemlékezés megírását a Magyar Tudományos Akadémia X. Osztály tagjai, így *Ádám Antal*, *Bárdossy György*, *Hetényi Magdolna*, *Kovács Ferenc*, *Marosi Sándor*, *Meskö Attila*, *Nemecz Ernő*, *Pantó György*, *Pápay József*, *Salamon Miklós*,

Verő József, *Vörös Attila* akadémikusok életútját, munkásságát ismerhetjük meg számos új ismerettel gazdagodva.

Az akadémikusok visszaemlékezései mellett a könyv tartalmazza *dr. Zsámboki Lászlónak*, a Miskolci Egyetem c. főigazgatójának „Ajánlás gyanánt: Minden út Selmecről vezet! (Néhány sor a földtudomány 18-19. századi magyarországi megalapozóirol)” című és *dr. Nagy Bélának*, az MTA X. Osztály tudományos titkárnak „Adatok az MTA X. osztályának történetéből” című írásait, mintegy keretbe helyezve az életutakat.

A könyv 500 példányban jelent meg, kereskedelmi forgalomba – a korábbiakhoz hasonlóan – nem került, a szerzőnél szerezhető be. A kötetet a szerző – tiszteletpéldányként – a bányászat és földtan területén „terítette”, így az egyetemek tanszékvezetői és a tanszékek könyvtára, az egyetemi könyvtárak, a bányavárosok könyvtárai és polgármesterei, a bányatársaságok, a bányászat érdekvédelmi és szakmai egyesületei, a bányász művelődési intézmények, a földtan és a bányászat elismert szakemberei, azon országgyűlési képviselők, akiknek szakmai kötődése van, kapták meg. Természetesen az MTA vezetői és 100 akadémikus is megkapta a könyvet az MTA 177. közgyűlésének (2007. május 7.) napján.

Hámori István Péter

Rendhagyó könyvismertetés

2006 végén jelent meg *Csiffáry Gergely* főlevéltárosnak, a történelemtudományok kandidátusának „*Magyarország üvegipara 1920-ig*” című, 374 oldalas könyve a Heves Megyei Múzeumi Szervezet és a Dobó István Vármúzeum kiadásában, a Studia Agriensia 25. kiadványaként.

A 18 fejezetet tartalmazó könyv 14. fejezete (170-184. o.) „Az energiaválság és a gazdaság a XVIII-XIX. századi Magyarországon” címmel, 80 irodalmi forrást felhasználva, ma is nagyon aktuális kérdéssel foglalkozik. Ebben a fejezetben a szerző arra keresi a választ, hogy mivel volt indokolható a magyar gazdaság lemaradása a Monarchián belül. A hazai gazdaság-, és ipartörténészek közül a szerző vélhetően elsőként vizsgálja a korszak legérdekesebb és eddig elhanyagoltan kezelt problémáját, az energiaválságot. A XVIII. században nálunk és a Monarchia többi országában is az erdők fája volt az alapvető energiaforrás. Magyarországon, szemben Ny-Európával, nem történt meg az energiaváltás, azaz a fatüzelést nem váltotta fel a széntüzelés. Ennek következtében az ún. „ipari forradalom” mintegy másfél évszázaddal később, 1850 után vette kezdetét.

E fejezetből megismerhetjük, hogy 1749. április 8-án br. Imhoff, a braunschweigi hercegség titkos tanácsosa megbízást kapott az alsó-magyarországi bányaművek felülvizsgálatára, melyben kitér a fafogyasztásra. Az ő tanácsára a királynő úgy rendelkezik, hogy a már ismert széntelepeken kívül újakat kell felkutatni, növelni kell a széntermelést, hogy a fenyegető fahiányt a szén fedezhesse. Olvashatjuk Mária Terézia 1765. évi utasítását, mely a felhagyott soproni szénbányászat újranyitásával kapcsolatos, II. József császár 1782-es és 1783-as rendeleteit, amit a szén érdekében és az erdők védelmében adott ki, és azt az 1796-os udvari rendeletet, amely a szénzállítás segítésére mindennemű vámotl mentesítést adott.

Érdekessége még ennek a fejezetnek, hogy ismerteti Mária Terézia 1763. január 10-ei rendeletét, amely szerint először vették figyelembe a magyar királyság területén lévő ásványvizeket, és meg kellett jelölni azok pontos lelőhelyét és gyógyhatásait is.

A fejezet végén a szerző megállapítja, hogy az elhúzódó energiaválság miatt a Kárpát-medence területén 1750-1918

között, azaz 168 év alatt 6,9 millió kat. hold erdőt irtottak ki, a magyar királyság 325 411 négyzetkilométer összterületének 12,2%-át. Nem volt tehát véletlen, hogy a „XIX. század utolsó évtizedeiben egymást érik a veszjósló diagnózisok arról, hogy az erdőket tékozzolják, pusztítják, az erdők nemzeti kincsünk részét képezik, s ha nem védjük azokat, az ország mihamarabb fátlan pusztasággá változik”.

Úgy gondolom, hogy ezt a könyvet mai aktualitása miatt minél több hazai szakembernek – de különösen a „biomassza” híveinek érdemes lenne tanulmányozni.

Dr. Horn János

Könyvbemutató Tatabányán

Tatabányán könyvbemutatóval egybekötve, ismét megemlékeztek olyan neves személyiségekről, akik életükben sokat tettek a bányászatért, akik gondolkodásmódjukkal, alkotásikkal és sikereikkel példát mutattak az utódoknak.

2007. május 19-én a temetőben és a Gál István lakótelepi Közösségi Házban a *Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítvány* és az *OMBKE Tatabányai Csoportja* rendezésében koszorúzással és könyvbemutatóval emlékeztek meg *Vér László* bányamérnökről és *Lángos Józsa* sakkozóról.

Vér László sírjánál *Szabó Csaba* és *Hencz Jenő*, *Lángos Józsa* sírjánál *Fűrész József* és *Vásas Mihály* helyezte el a megemlékezés virágait, a *Rozmaringos Bányász Egylet* pedig a „Bányász Himnusz” és a „Tisztelet a bányász szaknak” elnéklésével fejezte ki tiszteletét.

A könyvbemutatón szavalt és dr. *Csiszár István* alapítványi elnök köszöntöje után a könyv két szerzője: *Fűrész József* és *Stúber György* tartott beszédet. A megemlékezés bensőségességét fokozta, hogy a terem kivetítőjén a jelenlévők képeket, jeleneteket, dokumentumokat láthattak *Vér László* és *Lángos Józsa* életéből.

Emlékezzünk itt is röviden a két kiváló tatabányaira:

Vér László 1929. július 12-én született Tatabányán, az Ótelepen igazi bányászcsaládban. Elemi iskoláit a Magyar Állami Kőszénbányák által épített és üzemeltetett „libadombi iskolában” végezte. 1940-ben iratkozott be a Tatai Piarista Gimnáziumba, ahol a jó hírű tanároktól a matematikán és irdalmon kívül megtanulta a hitéletet és a hazaszeretetet, de itt vált kiváló labdarúgóvá is. Az érettségi után Sopronban folytatta tanulmányait a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bányamérnöki Karán. *Vér László* ahhoz a „csapathoz” tartozott, akik ápolták és átmentették a bányász hagyományokat a későbbi munkahelyeikre.

Vér László 1953-ban végzett, majd rövid sárospataki kitérő után Tatabányán vállalt munkát. Írhatjuk, hogy a Tatabányai Szénbányászati Tröszt egyik legismertebb személyisége, üzemi főmérnöke, termelési főosztályvezetője vált belőle. De ami a legfőbb, idézzve az emlékére megjelent könyvből: „Személyében egy tapasztalt, a szakmát tisztelő kollégát ismerhettek meg mindazok a fiatalabb mérnökök, műszaki irányítók, bányamesterek, főaknászok, aknászok és munkás emberek, akik munkájuk során vele kapcsolatba kerültek. Erényei közé tartozott, hogy mindenfajta előítélet nélkül tudott bármely helyzetben „a legkülönbözőbb gondolkodású és világnézetű emberrel szemben is toleránsan és megértően viselkedni. Ezeknek köszönhetően különös tisztelet és széles személyes baráti kör övezte személyét.” Laci bácsi nem csak a szakmában, a mindennapi munkában alkotott nagyot, hanem társadalmi tevékenységében is. Sok-sok éven át volt a Mikoviny Sámuel brigád vezetője, az OMBKE Tatabányai Csoportjának alapítója és 1971-1988 között titkára, a Bányászati Szakosztály vezetőségi tagja, a Tatabányai Bányász Labdarúgó Szakosztály

vezetője, majd 2000-ben bekövetkezett haláláig a bánhidai Szent Mihály-templom egyháztanácsának tagja.

Kiemelkedő szakmai és társadalmi tevékenységéért Tatabánya Megyei Jogú Város Közgyűlése 1998-ban a város díszpolgárának fogadta.

Lángos Józsa Tatabányán született 1911. augusztus 28-án, Felsőgallán. Elemi és polgári iskoláit a MÁK Rt. által alapított iskolákban végezte. 1942-ben a VI-os akna írnoka lett, 1954-ben „Ipari képesített könyvelői bizonyítványt” szerzett. Életét a sakk, a tanulás, a tanítás, a munka határozta meg.

Lángos Józsa 1935-ben lépett be a Tatabányai Sport Klubba (TSC). 1937-ben – első hölgyként – a klub sakk szakosztályának tagja lett. Kilencszer volt magyar női bajnok. 1950-ben a moszkvai világbajnoki körmérkőzésen 10-11., 1952-ben, az ugyancsak Moszkvában rendezett világbajnokságon 8-10. helyezést ért el. 1947-ben női mesteri, 1950-ben női nemzetközi mesteri címet kapott. Az „első magyar hölgybajnok”, az „örökös bajnok” megtisztelő címek birtokosa volt.

Józsa néni nem csak versenyzett, hanem tanította is a sakkjátékot, főleg a gyerekeknek oktatta nagy szeretettel a fortélyokat, kombinációkat. 1968-ban ment hivatalosan nyugdíjba, de a munkát és a versenyzést nem hagyta abba élete végéig. Ő fogalmazta meg: a „Sakk: varázsszó, nincs fáradtság, betegség, bosszúság, minden más feledve!” 1987-ben halt meg a magyar női sakkolás megalapítója, kiváló mestere, a Tatabányai Bányász Sport Klub /TBSC/ tagja.

Köszönetet kell mondanunk a *Tatabányai Bányász Hagyományokért Alapítványnak*, dr. *Csiszár Istvánnak*, a kuratórium elnökének, *Stúber György* és *Fűrész József* szerzőknek, hogy a két kiváló egyéniségnek emléket állítottak, a jövő generációinak példát adó tevékenységüket, szellemiségüket az utókoroknak megőrizték!

Sóki Imre

„Alumínium a következő generációk számára” fenntarthatósági kezdeményezés

A Nemzetközi Alumínium Intézet – International Aluminium Institute (IAI) – 2006. decemberi hírlevele részletesen foglalkozik a világ alumíniumiparának a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos, 2010-ig szóló célkitűzéseivel és azok eddigi eredményeivel.

Az IAI rendszeresen készít felmérést a világ alumíniumiparáról, a résztvevő vállalatok adatszolgáltatása alapján. 2005-ben az adatszolgáltatók száma minden korábbinál magasabb volt:

- 75 kohó, melyek összes termelése 18 Mt fémalumínium (a világtermelés 65%-a)
- 24 timföldgyár, melyek 36 Mt kohászati timföldet állítottak elő (a világtermelés 60%-a)
- 11 bánya 81 Mt bauxittermeléssel (a világtermelés kb. 50%-a)

1. Célkitűzés: az 1 tonna alumíniumra eső üvegházhatású fluorszénhidrogén- (PFC) kibocsátás 1990-hez képest 80%-os csökkentése az egész iparágra vonatkozóan.

2005-ig az 1 tonnára eső kibocsátás 76%-kal csökkent.

2. Célkitűzés: az 1 tonna alumíniumra eső fluorid-kibocsátás 1990-hez képest legalább 33%-os csökkentése az IAI tagvállalatokra vonatkozóan.

2005-ig az 1 tonnára eső kibocsátás több mint 50%-kal csökkent – beleértve a gáz- és szilárdszemcse-kibocsátást is.

3. Célkitűzés: az 1 tonna alumíniumra eső kohósítási energiafelhasználás 1990-hez képest 10%-os csökkentése az IAI tagvállalatokra vonatkozóan.

2005-ig az 1 tonnára eső energiafelhasználás 5%-kal csökkent – elsősorban az új kohókban alkalmazott legjobb elérhető technológiák (BAT) révén.

4. *Célkitűzés: az üzemidő-kieséssel járó, és a jelentésköteles üzemzavarok és balesetek 2000-hez képest 50%-os csökkentése az LAI tagvállalatokra vonatkozóan.*

2000 és 2005 között a jelentésköteles üzemzavarok száma a felmért üzemekben 75%-kal, ill. a kieső idő 64%-kal csökkent. A személyi sérülések súlyossága (kieső napok száma) is jelentősen (60%-kal) csökkent. A halálos balesetek legtöbbször az emelési-daruzási munkáknál, és a közlekedésben fordul elő, ezért ezekkel kiemelten foglalkoznak.

5. *Célkitűzés: környezetvédelmi valamint munkavédelmi irányítási rendszerek 95%-os bevezetése az LAI tagvállalatok üze-
meiben.*

2005-ben a felmért üzemek 92%-ában volt ilyen rendszer, 82%-ban ISO 14000 minősítéssel.

6. *Célkitűzés: a dolgozók egészségre káros expozíciójának megállapítási- és orvosi ellenőrzési rendszerének 95%-os bevezetése az LAI tagvállalatok üze-
meiben.*

2005-ben a tagvállalatok üze-
meinek 89%-ában volt ilyen rendszer.

7. *Célkitűzés: Az iparág nyomon követi, hogy a közlekedésben/fuvarozásban felhasznált alumínium által elért súlycsökkenés milyen mértékben csökkenti az üvegházhatású gázok (GHG) kibocsátását.*

Az autóipar primeralumínium-felhasználása az utóbbi öt évben 28%-kal nőtt. 2005 és 2020 között az ebből származó CO₂ kibocsátás csökkentés elérheti az évi 500 millió tonnát.

8. *Célkitűzés: Az LAI modellezi az alumínium-újrahasznosítás jövőbeli folyamatát, és folyamatosan beszámol az újrahasznosítási eredményeiről.*

Az 1960-as 17%-os újrahasznosítási arány napjainkra 33%-ra nőtt, és 2020-ra 40% prognosztizálható. A jelenlegi

újrahasznosítás évi 15 millió tonna üvegházhatású gázkibocsátás-csökkentést jelent.

9. *Célkitűzés: Az LAI tagvállalatok csökkentik a frissvíz-felhasználásukat a vízben szegény területeken.*

A felmérési problémák miatt ennek kiértékelése további fejlesztést igényel.

10. *Célkitűzés: Az LAI tagvállalatok keresik az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentési lehetőségeit a timföldgyártásban.*

A timföldgyártásban az üvegházhatású gázok fő forrásai a hőtermelés, valamint a villamosenergia- és a mészfelhasználás. 1990 és 2004 között az 1 tonna timföldre eső energiafelhasználás 5%-kal csökkent. Az LAI konkrét célkitűzést dolgoz ki a fajlagos energiafelhasználás további önkéntes csökkentésére.

11. *Célkitűzés: Az LAI tagvállalatok keresik az éves rekultivációs tevékenység további növelésének lehetőségeit a bauxitbányászatban.*

2005-ben az abban az évben igénybevett területek 70%-át rekultiválták a bányák. Világszinten a bauxitbányászat évi 25 km² területet vesz igénybe, ami csak egyharmada a Manhat-
tan szigetnek New Yorkban. Az éves rekultiváció mértéke mintegy 20 km².

12. *Célkitűzés: Az alumíniumipar törekszik a használt kádbélések saját és más iparágakban történő hasznosítására. A fennmaradó mennyiséget környezetet nem szennyező módon helyezik el.*

Alumínium tonnánként 25-35 kg használt kádbélés keletkezik. 2005-ben ennek 38%-át hasznosították újrafeldolgozással ismét kádbélésként. A használt kádbélés a cementiparban alapanyag lehetne, de mivel az ottani igényekhez képest kis mennyiségben keletkezik, a hasznosításhoz regionális összefogás szükséges.

PT

A Magyar Néprajzi Társaság a Magyar Állami Földtani Intézet, a Magyarhoni Földtani Társulat, az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület, valamint a Tatabányai Múzeum közreműködésével

BÁNYÁSZÉLET – KULTÚRA – HAGYOMÁNY címmel

2007. november 29-30-án Budapesten és Tatabányán tudományos konferenciát rendez.

2007. november 29. Magyar Állami Földtani Intézet, Díszterem (Budapest, XIV, Stefánia út 14.)

10:00–10:20 Megnyitó, köszöntők

10:20–10:40 **Paládi-Kovács Attila:** Új közelítések – és a távolodó ipari társadalom

10:40–11:00 **Szemán Attila:** A magyarországi bányászgyémántok történeti rétegei

11:00–11:20 **Deáky Zita:** Magyarország bányaegészségügye a XVIII-XIX. században

11:20–11:40 **Sári Zsolt:** A muraszemenyei „olajosok”

12:00–12:20 **Fűrészné Molnár Anikó:** A Tatabányai Múzeum „élő” Bányászati-Ipari Skanzenje

12:20–12:40 **Tóth János:** Szt. Borbálát ábrázoló képzőművészeti alkotások a Magyar Olajipari Múzeumban

12:40–13:00 **Zsámboki László:** A selmeci akadémisták új hazát találtak (1919-1920)

13:00–13:20 (filmvetítés) **Szikladal** – bemutatja: **Hála József**

14:00–14:20 (filmvetítés) **Erőpróba?! – csillettoló- és szénpakolóverseny a tatabányai bányásznapon** –

bemutatja: **Schwarcz Gyöngyi**

14:20–14:40 **Papp Andrea:** „Buléner” bányászok Rudabányán

14:40–15:00 **Csiffáry Gergely:** A bükkszéki kőolaj-előfordulás és a „lidércfény”

15:00–15:20 **Szvircesk Ferenc:** Régi bányászünnepek a Nógrádi Szénmedencében

15:40–16:00 **Csath Béla:** Artézi kutak díszszobrai

16:00–16:20 **Juhász Katalin:** Magyarországi bányászdalok

16:20–16:40 **Dienes Beáta:** A selmeci bányászakadémikusok temetési szokásai

16:40– Zárszó

Közben: kávészünet: 11:40-12:00, 15:20-15:40, ebédszünet: 13:20-14:00

2007. november 30. Tatabányai Múzeum – Szabadtéri Bányászati Múzeum (Tatabánya, Vágóhid út)

Az Ipari Skanzen megtekintése – bemutatja **Fűrészné Molnár Anikó** igazgató.

Kérjük az érdeklődőket, hogy részvételi szándékukat szíveskedjenek **Hála József** szervezővel (M. Áll. Földtani Intézet, 1143 Budapest, Stefánia út 14., tel.: 1-2510-999/219) közölni, jelezve egyben azt is, hogy a konferencián mely napon / napokon szándékoznak jelen lenni!